

BILAGA 1

Litteraturoversikt över de nio valda vetenskapliga artiklarna till denna systematiska litteraturstudie

Studie	Design	Urval och målpopulation	Intervention	Huvudresultat	Kommentarer
Buston & Wight, 2002 <i>"The Salience and Utility of School Sex Education to Young Women"</i>	Kvalitativ undersökning Ingick som del av en utvärdering av en omfattande randomiserad kontrollerad studie Semi-strukturerade djupintervjuer från 6 skolor Gruppdiskussioner från 4 skolor	30 intervjuade unga tjejer 8 fokusgrupper Ålder 14 – 16 år Kvinnliga elever från sex skolor i östra Skottland	SHARE, Sexual Health and Relationships: Safe, Happy and Responsible, lärarledda lektioner speciellt utformade för att påverka beteende genom bla. rollspel och utvecklandet av praktiska färdigheter, <i>skills</i> . Kontroller fortsatte med ordinarie SRE Längd: 10 h 1:a året (13-14 år) 10 h 2:a året (14-15 år)	29/30 st nämnde att skolan var en användbar källa för att lära sig om sex, 3/30 angav skolans SRE som huvudkälla till förståelse i sexuella frågor. De med mest sexuell erfarenhet var minst nöjda med undervisningen. Deltagare uppskattade ofta lektioner som utvecklade deras färdigheter kring sexualiteten (skills-based lessons). Många angav att det var sannolikt att detta kan förändra deras beteende i framtiden.	Hög kvalitet på studien. Endast flickor deltog i studien.
Conboy Martiniuk et al, 2003 <i>"A cluster randomized trial of a sex education programme in Belize, Central America"</i>	Kvantitativ undersökning Kluster- Randomiserad design Frågeformulär 79 frågor, 20 sant/falskt/vet ej kunskapsfrågor, attityder och beteendeintentioner mätt med Likertska	8 klasser (n=166) randomiserade till intervention, 11 (n=233) till kontroller Ålder 13 – 19 år Sju skolor i Belize, Central Amerika	Ge grund för beslutsfattande i relationer och bidra med opartisk information om sex och sexualitet. I första hand öka kunskap, därefter befrämja säkrare attityder och beteendeintentioner Kontroller som inte deltog i SRE-program Längd: 3 h	I genomsnitt två mer korrekta frågor i interventionen jämfört med kontroller. Ingen skillnad i attityder/beteenden.	Medelhög kvalitet på studien. Bristande intern validitet: kön och sexuell erfarenhet olika i grupperna.
Diaz et al, 2005 <i>"Outcomes of three different models for sex education and citizenship programs concerning knowledge, attitudes and behaviour of Brazilian adolescents"</i>	Kvantitativ undersökning Fall- kontroll, ej randomiserad studie Tvärsnittsstudie ¹⁵ : KAP (kunskap, attityder, beteenden) frågeformulär, 50 frågor	Antal: 14 520 elever i Rio de Janeiro, 18 494 i Belo Horizonte & 11 948 i Salvador deltog i undervisning Ålder 10 – 19 år Skolor i Rio de Janeiro (1), Belo Horizonte (2) och Salvador (3), Brasilien	Tre olika SRE och medborgarskapsprogram. Stödja sociala och individuella utvecklingen av unga. Arbete med sexualitet, genus och medborgarskap. Kontroller hade aldrig deltagit i SRE. Längd: 80 h	Alla tre städer signifikant större kunskap kring reproduktionsfysiologi än kontroller samt: (2) större kunskap om STI/HIV/AIDS (3) goda resultat i förändrad kunskap & lättare prata om sexualitet, bättre attityder till medborgarskap, nästan 2 ggr så frekvent anv. av preventivmedel (1) och (2) mer positiva attityder till frågor relaterade till sexualitet	Otydligt hur många elever som deltog i datainsamling. Endast antal elever som deltog i SRE var angivet. I övrigt hög kvalitet på studien.

¹⁵ Tvärsnittsstudie - en studie som studerar samband mellan hälsoutfall och bestämningsfaktorer vid en viss bestämd tidpunkt

Studie	Design	Urval och målpopulation	Intervention	Huvudresultat	Kommentarer
Donati et al, 2000 <i>"Sex Education in Secondary Schools: An Italian Experience"</i>	Kvantitativ undersökning Ej randomisering av skolor, randomiserat urval av 3 klasser i varje skola Frågeformulär vid studiens start, direkt efter programmet och 4 – 6 mån efter programmet.	376 deltagare Ålder: 14 – 21 år 5 skolor i Rom, Italien	Presentation och diskussion med en gynekolog och en psykolog Längd: 2 h	Stor ökad kunskap, 13 frågor. Vid studiens start: rätt svarsfrekvens mellan 20 – 50 % (medel 5.00 rätt) och efter programmet 70 – 100 % (post-test medel 11.8 rätt och 4-6 mån efter medel 10.7). Tjejer och de från skolor med bättre socioekonomisk bakgrund bättre kunskap initialt.	Hög kvalitet på studien Kontroller saknas Undersökte enbart den reproduktiva hälsan bland elever. SRE bestod enbart av presentation och diskussion, var inte särskilt väl utbyggd.
Kidger, 2004 <i>"You realise it could happen to you: the benefits to pupils of young mothers delivering school sex education"</i>	Kvalitativ undersökning Semi-strukturerade fokusgruppdiskussioner med elever, 14 semi-strukturerade intervjuer med mödrar.	11 fokusgrupper med elever (15 killar, 34 tjejer) Ålder: 14 – 16 år 5 skolor i England	Unga mödrar undervisade SRE med syftet att ge elever "informerade valmöjligheter" kring deras sexuella beteende. Mödrar berättade egna historier om föräldraskap,	Elever upplevde att lektionerna var värdefulla, inte nödvändigtvis genom att bidra med ny kunskap utan genom att utveckla en djupare förståelse och acceptans inför potentiella konsekvenser av deras beslut kring sex och preventivmedel. Fokus skiftade från "det händer inte mig" till "det kan hända vem som helst" (att bli tonårsförälder).	Medelhög kvalitet på studien Litet urval med överrepresentation av intervjuade tjejer Svårt följa vad som är resultat/ vad som är diskussion i artikeln
Perez & Dabis, 2003 <i>"HIV prevention in Latin America: reaching youth in Colombia"</i>	Kvalitativ och kvantitativ undersökning Randomiserade deltagare ur projektet Baseline information (fokusgrupper och djupintervjuer), Tvärsnittsstudie: KAP (kunskap, attityder, beteenden) undersökning, post-intervention datainsamling	8 200 elever tog del av undervisningen. Randomiserat urval av 111 elever och 80 lärare till undersökningen, Ålder: 10 – 19 år 41 skolor från 3 städer i Colombia: Santa Fé, Cali och Bucaramanga, Colombia. Målpopulation med låg socioekonomisk status	Peer education program och lektioner av utbildade lärare. HIV primärpreventionsprogram för att minimera fortskridande och social påverkan på HIV/AIDS/STI. Öka kunskap om reproduktiv hälsa, lära ut kondomanvändning, öka självkänslan, lära ut negotiation skills. Längd: Omfattande undervisning under 9 månader	Brist på kunskap och missuppfattningar relaterat till prevention initialt, även bland lärare Korttidsresultat visade att programmet hade positiv effekt på kunskap och attityder relaterat till HIV/AIDS-frågor och unga menade att de planerade att engagera sig i vissa beteenden som kondomanvändning. 92 % intention att använda kondom vid nästa sexuella relation, 63 % pre-tested.	Medelhög kvalitet på studien. Kontroller saknas Otydlig redovisning av vilken kunskap och vilja attityder som förändras, endast en sammanfattande siffra över detta.

Studie	Design	Urval och målpopulation	Intervention	Huvudresultat	Kommentarer
Stephenson et al, 2004 <i>"Pupil-led sex education in England (RIPPLE study): cluster-randomised intervention trial"</i>	Kvantitativ och kvalitativ undersökning Kluster- Randomiserad studie, <i>peer education</i> – intervention, <i>lärarledd</i> undervisning - kontroller Frågeformulär vid studiens start, 6 och 18 mån efter intervention, observation, 52 fokusgruppintervjuer, intervjuer med lärare	15 interventionsskolor, 14 kontroller randomiserade utifrån strata. Antal elever vid analys: 4 531 elever i intervention och 3 625 elever i kontroll Ålder 13 – 14 år 29 skolor i England	RIPPLE: Peer-led undervisning i syfte att minska oönskad graviditet och oskyddat samlag samt öka kvaliteten på relationer. Interventionen behandlade: förhållanden, STI, kondomer och preventivmedel. Kontroller fortsatte med deras ordinarie lärarledda SRE Längd: 3 h	Fler nöjda med peer undervisning (mer relevant, liknande värderingar, roligare, respekt för eleverna) och rapporterade i högre utsträckning att timing var rätt. Något positiv effekt på STI. Proportionen elever som rapporterade oskyddat sex samma i båda grupperna. Observationer visade att peer-led undervisning ibland utelämnade viktig fakta om ex. preventivmedel.	Hög kvalitet på studien
Walker m.fl, 2006 <i>"HIV prevention in Mexican schools: prospective randomised evaluation of intervention"</i>	Kvantitativ undersökning Kluster- Randomiserad studie Frågeformulär vid studiestart, efter intervention och vid uppföljning (1 år efter intervention)	10 954 st vid studiens start, 9 372 efter intervention, 7 308 vid uppföljning efter 1 år Ålder: medel vid uppföljning 16,7 år 40 skolor i Mexiko	En interventionsgrupp där kondom befrämjades i en HIV-preventionskurs genom information kring oskyddat sex, träning i skills osv. En andra interventionsgrupp genomgick samma kurs med 2-h extra utbildning i akut preventivmedel (dagenefterpiller). Kontroller fortsatte med ordinarie SRE Längd: 30 h	Ingen skillnad i resultat vid studiestart, signifikanta skillnader vid uppföljning. Kunskap om HIV och akut preventivmedel större i intervention där kondom och dagenefterpiller främjats samt till viss del säkrare beteende bland flickorna i samma grupp (kondomanvändning vid första samlag och användande av dagenefterpiller. Flickor mer positiva till kondomanvändning än pojkar.	Högt bortfall beror på den stora andelen som hoppar av skolan i Mexico. I övrigt hög kvalitet på studien.
Wight et al, 2002 <i>"Limits of teacher delivered sex education: interim behavioural outcomes from randomised trial"</i>	Kvantitativ undersökning Kluster- Randomiserad studie Frågeformulär vid studiens start och 2-års uppföljningsformulär (6 mån efter intervention)	8 430 st, 7 616 färdigställda frågeformulär vid start, 5 854 st svarade på uppföljningsformulär Ålder: 13 – 15 år 25 skolor i Skottland	SHARE: Sexual Health and Relationships: Safe, Happy and Responsible, lärarledda lektioner speciellt utformade för att påverka beteende genom bla. rollspel och utvecklandet av praktiska färdigheter, <i>skills</i> . Kontroller fortsatte med ordinarie SRE Längd: 10 h 1:a året (13-14 år) 10 h 2:a året (14-15 år)	Ingen skillnad i sexuellt risktagande eller sexuell aktivitet vid 16-års ålder mellan fallkontroller Interventionsgruppen rapporterade mindre ånger vid första samlaget med senaste partner. Elever värderade interventionen mer positivt och hade mer kunskap om sexuell hälsa än kontroller. Stor glädje/njutning vid senaste samlag i båda grupper.	Hög kvalitet på studien